

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący)

SSN Leszek Bielecki

SSN Robert Stefanicki (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania W. sp. z o.o. w F. i B. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Poznaniu
z udziałem zainteresowanego K. P.
o wysokość podstawy wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 stycznia 2024 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z dnia 12 stycznia 2022 r., sygn. akt III AUa 258/20,

I. oddala skargę kasacyjną;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Poznaniu na rzecz odwołujących się kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym z ustawowymi odsetkami na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 maja 2019 roku (nr [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Poznaniu wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 4 ust. 9, art. 8 ust. 2a, art. 18 ust. 1a, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 300, dalej jako ustawa systemowa) oraz art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1510 ze zm.), stwierdził, że przychody z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika W. Sp. z o.o. oraz przychody uzyskane przez ubezpieczonego K. P. z tytułu umowy zlecenia zawartej z B. W. stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu pracy świadczonej w ramach umowy cywilnoprawnej realizowanej na rzecz własnego pracodawcy W. Sp. z o.o. i wynoszą kwoty szczegółowo opisane za poszczególne okresy w zaskarżonej decyzji. Drugą decyzją z 7 maja 2019 roku (nr [...]), działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 oraz art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w związku z art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Poznaniu przyjął, że podstawa wymiaru składki i składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla K. P. z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek B. W. wynoszą 0 złotych za wskazane w zaskarżonej decyzji okresy. Od pierwszej decyzji z 7 maja 2019 r. odwołanie złożyła W. Sp. z o.o., wnosząc o jej zmianę w całości poprzez stwierdzenie, że przychody uzyskane przez ubezpieczonego K. P., z tytułu umowy zlecenia zawartej z B. W. nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu pracy świadczonej w ramach umowy o pracę realizowanej na rzecz W. Sp. z o.o. Od drugiej decyzji z 7 maja 2019 r. odwołanie wniósł B. W. celem jej zmiany w całości poprzez stwierdzenie, że przychody (wynagrodzenia) otrzymywane przez ubezpieczonego, w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji z tytułu umowy zlecenia zawartej z B. W. winny stanowić podstawę naliczenia składek tylko na ubezpieczenie zdrowotne oraz że nie stanowią one podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu pracy świadczonej w ramach umowy o pracę realizowanej na rzecz W. Sp. z o.o.

Wyrokiem z 20 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustalając, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i składkę na ubezpieczenie zdrowotne K. P. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w W. Sp. z o.o. w F. oraz podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne i składkę na to ubezpieczenie z tytułu wykonywania przez K. P. umowy zlecenia na rzecz B. W. stanowią kwoty zadeklarowane przez płatników składek, a także zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołującego, W. Sp. z o.o. w F. kwotę 5.400 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu i na rzecz odwołującego B. W. kwotę 3.600 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd I instancji ustalił, że W. Sp. z o.o. została zawiązana 23 lipca 2010 r. i zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przeważającym przedmiotem prowadzonej przez spółkę działalności jest transport drogowy towarów (Polska Klasyfikacja Działalności). Prezesem Zarządu oraz większościovym udziałowcem W. Sp. z o.o. był w spornym okresie B. W.. Odwołujący się i W. Sp. z o.o. posiadają siedzibę pod adresem [...] w F. Od 2018 roku B. W. pełni w spółce W. funkcję prokurenta. Odwołujący się prowadzi również indywidualną działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej z 16 stycznia 2006 roku. Przedmiotem jej jest głównie wynajem pojazdów i nieruchomości. W. Sp. z o.o. w spornym okresie wynajmowała od B. W. lokal w F. na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego zawartej 31 grudnia 2015 r. oraz 30 grudnia 2016 r. Przedsiębiorstwo B. W. prowadzone w ramach indywidualnej działalności gospodarczej w latach 2014-2017 dokonywało sprzedaży usług na rzecz W. Sp. z o.o. Obejmowała ona przede wszystkim: usługi transportowe, wynajem samochodów, ciągników i naczep, sprzedaż naczep, dzierżawę placu, warsztatu, pomieszczeń biurowych. Również W. Sp. z o.o. w latach 2014-2017 dokonywała sprzedaży usług dla B. W. prowadzącego działalność gospodarczą. Sprzedaż obejmowała przede wszystkim usługi transportowe, wynajem samochodów, ciągników i naczep, sprzedaż ciągników. W. Sp. z o.o. nie zawierała z B. W. żadnych umów o współpracę. B. W. wynajmowała pojazdy W. Sp. z o.o. oraz usługi transportowe. Grunty i budynki pod adresem F. są własnością B. W.. Pod adresem F. mieści się biurowiec, warsztat, wiata, garaże,

magazyn, pałac, plac. Oba podmioty wykorzystują oddzielne pomieszczenia w obrębie biurowca oraz warsztatu. W. Sp. z o.o. zawarła z zainteresowanym K. P. umowę o pracę na czas określony od 1 sierpnia 2013 r. do 31 lipca 2014 r. z zatrudnieniem na stanowisku Key Account Manager w pełnym wymiarze czasu pracy za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 3.855,00 zł brutto. Jako miejsce wykonywania pracy strony podały [...] F.. Dnia 1 sierpnia 2014 r. strony zawarły kolejną umowę o pracę na czas nieokreślony na takich samych warunkach pracy i płacy jak poprzednio. W ramach umowy o pracę ubezpieczony zatrudniony został na stanowisku Key Account Manager, gdzie jego zadaniem jest pozyskiwanie nowych klientów, ich obsługa oraz zdalne „sterowanie” pojazdami jako dyspozytor. W ramach zatrudnienia w W. Sp. z o.o. K. P. zaspokajał potrzeby transportowe klientów korzystających z usług Spółki W. Sp. z o.o., a nadzór nad świadczoną pracą w ramach umowy sprawował S. W.. Odwołujący pracował codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 08:00 do 16:00. Zainteresowany K. P., pozostając w stosunku pracy z W. Sp. z o.o., od 1 września 2013 r. nadal zawierał również umowy zlecenia z B. W. prowadzącym indywidualną działalność gospodarczą, których przedmiotem były czynności pomocnicze w biurze (na rok). Jako miejsce wykonywania zlecenia strony podały [...] F.. W ramach tych umów K. P. wykonywał czynności pomocnicze w biurze, co obejmowało regularne naprawy komputerów zleciennodawcy, pracę z archiwami oraz przygotowywanie arkuszy zestawień. Dodatkowo podejmował działania w zakresie doradztwa zleciennodawcy przy inwestycjach, w tym transporcie międzynarodowym. Na podstawie umów zlecenia zajmował się komputerami będącymi własnością B. W. Zainteresowany wykonywał wszelkie czynności związane z archiwizacją oraz przygotowywaniem zestawień porównawczych. Zadania do wykonania w danym dniu zlecał ubezpieczonemu B. W. oraz wskazywał wytyczne do realizowania umów albo zleconych zadań. Czynności w ramach umów zlecenia wykonywał popołudniami, po godzinach pracy bądź w weekendy w domu. K. P. konfigurował komputery i budował sieć komputerową oraz sprzęt B. W. W. Sp. z o.o. z tego sprzętu nie korzystała. Sprzęt znajdował się w innych pomieszczeniach niż te, w których działalność prowadziła spółka. Z propozycją zawarcia umowy zlecenia wystąpił B. W. W wykonywaniu tych zobowiązań był samodzielny i nie podlegał żadnemu nadzorowi. Nie był rozliczany w

systemach godzinowych i z zadań, które mu przydzielano. Strony rozliczały się raz w miesiącu.

Powodem zawiązania spółki W. Sp. z o.o. było to, aby mógł być realizowany kluczowy dla odwołującego B. W. kontrakt handlowy ze spółką P. Sp. z o.o. (wiodącym na rynku producentem materiałów izolacyjnych). W. Sp. z o.o. związana była zakazami podejmowania współpracy z P. sp. z o.o. i realizacją zleceń transportowych. Zakazy te wynikały ze współpracy gospodarczej prowadzonej pomiędzy W. Sp. z o.o. a innymi podmiotami, w tym spółką S. sp. z o.o., spółką B. sp. z o.o., obsługującymi również od strony zleceń transportowych spółkę P. sp. z o.o. Z naruszeniem ww. wiązałyby się poważne konsekwencje polegające na zakończeniu współpracy z podmiotami, jak również sankcje finansowe (kary umowne) po stronie W. Sp. z o.o. W ramach jednoosobowej działalności gospodarczej B. W. zajmuje się głównie wynajmem pojazdów i nieruchomości. Odbywa się on wyłącznie na rzecz W. Sp. z o.o., a nieruchomości nie tylko na rzecz tej spółki. W latach 2014 - 2017 spółka prowadziła inny rodzaj transportu niż przedsiębiorca B. W. B. W. nie wynajmował spółce samochodów. W W. Sp. z o.o. w ramach stosunku pracy K. P. zajmował się wyłącznie transportem i spedycją; organizował transporty tak, aby samochód był załadowany w imporcie i eksporcie. Prowadził również sprzedaż i organizował przewóz ładunków ekspresowych busami w ramach transportu zewnętrznego. Nie wykonywał w ramach umowy zlecenia pracy na rzecz W. Sp. z o.o., z którą łączył go stosunek pracy, lecz wyłącznie na rzecz B. W. prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał, że odwołania W. sp. z o.o. oraz B. W. od zaskarżonych decyzji z dnia 7 maja 2019 roku zasługiwały na uwzględnienie. Sąd I instancji stwierdził bowiem, że w sprawie istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy w stanie faktycznym ma zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej i czy przychód uzyskany przez K. P. z tytułu wykonywania umowy cywilnoprawnej zawartej z B. W. tj. z innym podmiotem niż pracodawca, we wskazanych miesiącach i kwotach stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu pracy wykonywanej w ramach umowy o pracę z odwołującą spółką oraz czy w związku z tym kwoty te doliczono prawidłowo do przychodu osiągniętego przez ubezpieczonego we wskazanych miesiącach.

Odwołujący nie kwestionowali sposobu ustalenia podstawy wymiaru składek pod względem rachunkowym. Wykazywali natomiast, że praca świadczona przez ubezpieczonego w ramach zawartej przez niego z B. W. umowy zlecenia nie była świadczona na rzecz odwołującej spółki. Sąd I instancji podniósł, iż zgromadzony materiał dowodowy wykazał, że w przypadku K. P. występowało czytelne rozdzielenie zadań wykonywanych w ramach umowy o pracę i umowy zlecenia. Na podstawie umowy zlecenia zajmował się on obsługą komputerów, będących wyłączoną własnością B. W.. Także wszelkie czynności związane z archiwizacją oraz przygotowywaniem zestawień porównawczych dotyczyły jedynie zakresu działalności zleceniodawcy. W takiej sytuacji niemożliwe jest, aby odwołująca spółka osiągała jakąkolwiek korzyść w związku ze świadczeniem usług przez K. P.. Całkowicie odmiennie określony został zakres obowiązków w ramach umowy o pracę oraz w ramach umowy zlecenie. Zdaniem Sądu I instancji w okolicznościach sprawy odwołująca spółka i B. W. nie działali w celu obniżenia kosztów zatrudnienia przez zastąpienie „oskładkowanego” wynagrodzenia za pracę „nieoskładkowanym” wynagrodzeniem za wykonanie usługi. Odwołująca spółka nie zawierała z B. W. umowy o współpracę. W okolicznościach sprawy zlecającym pracę był B. W. W ocenie Sądu I instancji trafnie zatem odwołująca się spółka argumentowała, że nie była bezpośrednim beneficjentem rezultatów pracy zainteresowanego świadczonych na rzecz B. W. Zdaniem Sądu Okręgowego postępowanie dowodowe wykazało, że powodem powstania spółki W. Sp. z o.o. było to, że mógł być realizowany kluczowy dla odwołującego B. W. kontrakt handlowy ze spółką P. sp. z o.o. W. sp. z o.o. związana była zakazami podejmowania współpracy ze spółką P. sp. z o.o. i realizacją zleceń transportowych. Zdaniem Sądu Okręgowego organ rentowy wyciągnął zbyt daleko idące wnioski ze zbieżności przedmiotu prowadzonej działalności obu podmiotów (Polska Klasyfikacja Działalności) i miejsca siedziby obu przedsiębiorstw, a także wskazując na większościowy udział B. W. w spółce oraz na jego obecność w zarządzie spółki. Odwołująca spółka oraz przedsiębiorstwo B. W. to podmioty, które pomimo powiązań osobowych, prowadziły niezależną działalność gospodarczą, jak ustaliły Sądy I i II instancji. W spornym okresie miały zawarte odrębne kontrakty handlowe z różnymi kontrahentami oraz niezależnie czerpały korzyści ze swojej działalności.

Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, że ubezpieczony nie wykonywał swych czynności w interesie odwołującej spółki, ale wykonywał je wyłącznie we własnym interesie, uzyskując z umowy zlecenia dodatkowe dochody. Realizując umowę zlecenia, ubezpieczony nie wykonywał pracy na rzecz pracodawcy, czyli odwołującej spółki. Zdaniem Sądu I instancji finalnym beneficjentem i odbiorcą pracy świadczonej przez ubezpieczonego na podstawie umowy zlecenia nie była odwołująca spółka, lecz B. W.. Odwołująca spółka nie była inicjatorem zawarcia umowy cywilnoprawnej z zainteresowanym. W stanie faktycznym przedmiotowej sprawy występują dwie niezależne relacje dwójkowe: na linii zleceniodawca (B. W.) – zleceniobiorca i na płaszczyźnie pracodawca (odwołująca spółka) – pracownik, przy czym zleceniobiorca i pracownik to ta sama osoba – K. P.. Zdaniem Sądu Okręgowego okoliczności sprawy prowadzą wprost do wniosku, że sytuacja prawna wykreowana przez odwołującą spółkę i przedsiębiorstwo B. W. nie wpisywała się w cel regulacji zawartej w art. 8 ust. 2a ustawy, ponieważ płatnikowi nie można zarzucić zamiaru naruszenia prawem ustalonych gwarancji pracowniczych, jak też obejścia przepisów w zakresie obowiązku uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne pracowników. Ubezpieczony nie był przymuszany do wykonywania usług w ramach umów zlecenia, podejmował zlecenie dobrowolnie i ze świadomością wykonywania pracy dodatkowej poza stałym zatrudnieniem, na rzecz i w interesie własnym oraz przedsiębiorstwa B. W..

Na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Poznaniu od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 20 grudnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu (III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) wyrokiem z 12 stycznia 2022 r. oddalił apelację i zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołującego W. Sp. z o.o. w F. zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Sąd II instancji zważył, że apelacja pozwanego organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie i stwierdził, że Sąd I instancji prawidłowo dokonał przywołania materialnoprawnych podstaw zaskarżonych decyzji. Sąd Apelacyjny w pełni podzielił również wykładnię tych przepisów przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy z powołanym orzecnictwem. Trafnie zauważył Sąd I instancji, że z regulacją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej koresponduje unormowanie zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 tej ustawy,

dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy, mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 18 ust. 1a i następnie w art. 20 ust. 1 tej ustawy nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek przychodu z umowy o pracę, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy systemowej jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a tej ustawy. Sąd Apelacyjny w pełni zgodził się z tezą wielokrotnie podnoszoną w orzecznictwie, zgodnie z którą czynnikiem decydującym o tym, na jakiego rzecz podmiotu praca była *de facto* wykonywana jest finalny efekt tej pracy, a ściślej rzecz ujmując, należy w takiej sytuacji badać, który podmiot osiąga w ostatecznym rozrachunku korzyść z wykonania umowy. Nie jest wymagane, aby pracownik wykonywał w ramach umowy zlecenia takie same czy nawet podobne czynności, jak w ramach stosunku pracy. Mogą być to nawet czynności o zupełnie odmiennym charakterze.

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił stanowisko Sądu I instancji, że w niniejszej sprawie organ rentowy nie przedstawił konkretnych dowodów na to, że beneficjentem pracy ubezpieczonego wykonywanej w ramach umowy zlecenia zawartej z B. W. była odwołująca spółka. Ani w postępowaniu przed Sądem I instancji, ani w apelacji nie dowiódł prawdziwości swojego stanowiska zawartego w zaskarżonych decyzjach. Sąd II instancji podniósł, zważywszy na zasadę kontradyktoryjności oraz rozkład ciężaru dowodów, że merytoryczna kontrola decyzji w postępowaniu sądowym w żadnym razie nie może oznaczać ustalania czy wręcz poszukiwania za organ rentowy przez sąd faktów potwierdzających zasadność i trafność stanowiska tego organu, którego emanacją jest zaskarżona decyzja. Sąd Apelacyjny stwierdził, że Sąd Okręgowy właściwie skoncentrował materiał dowodowy, który ocenił na podstawie jego wszechstronnego rozważenia, a więc polegającego na rzetelnej,

bezzstronnej ocenie wyników postępowania i ich prawidłowej interpretacji, przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Pozwany organ rentowy nie wykazał, aby prace biurowe, doradztwo inwestycyjne, przygotowywanie arkuszy zestawień, czynności archiwizacyjne czy naprawa komputerów i tworzenie sieci komputerowej, a więc praca świadczona na podstawie umowy cywilnoprawnej, trafiała do pracodawcy tak, że to właśnie on był jej beneficjentem. Nie wykazano też w żaden sposób, aby środki na zapłatę wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia pochodziły od pracodawcy. Nie było bowiem żadnych przepływów finansowych z tego tytułu. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co do zasady, nie kwestionował pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w ramach umowy zlecenia, a twierdził jedynie, czego w żaden sposób nie wykazał, że jej beneficjentem była W. Sp. z o.o.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 12 stycznia 2022 r. wniósł organ rentowy, zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego uchylenie w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c. oraz zasądzenie od odwołujących na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie odwoławcze i postępowanie kasacyjne. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej poprzez jego niewłaściwe zastosowanie tj. uznanie, że odwołująca W. Sp. z o.o. nie jest beneficjentem (odbiorcą) pracy wykonywanej przez ubezpieczonego K. P. na podstawie umów zlecenia zawartych z B. W. w sytuacji, gdy już w ustalonym stanie faktycznym Sąd przyjął m.in., że „Firma B. W.” prowadzona w ramach indywidualnej działalności gospodarczej w latach 2014-2017 dokonywała sprzedaży usług na rzecz W. Sp. z o.o. Sprzedaż ta obejmowała przede wszystkim: usługi transportowe, wynajem samochodów, ciągników i naczep, sprzedaż naczep, dzierżawę placu, warsztatu, pomieszczeń biurowych”, „W. sp. z o.o. w spornym okresie wynajmowała od B. W. lokal w F. na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego” (zawartej 31 grudnia 2015 oraz 30 grudnia 2016 roku), „B. W. wynajmował pojazdy spółce W. sp. z o.o. oraz usługi transportowe. Grunty i budynki pod adresem F. są własnością B. W.. Pod adresem F. mieści się biurowiec, warsztat, wiata, garaże, magazyn, pałac,

plac”, „W ramach jednoosobowej działalności gospodarczej B. W. zajmuje się głównie wynajmem pojazdów i nieruchomości. Wynajem pojazdów odbywa się wyłącznie na rzecz spółki W. a nieruchomości nie tylko na rzecz spółki”, z kolei umowa o pracę i umowa zlecenia były wykonywane przez ubezpieczonego pod tym samym adresem w F., a zatem już tylko na podstawie tego niekwestionowanego stanu faktycznego można stwierdzić, że to odwołująca W. Sp. z o.o., jako pracodawca K. P., była faktycznie odbiorcą pracy świadczonej przez ubezpieczonego w ramach spornych umów zlecenia, czyli została spełniona dyspozycja pracy na rzecz własnego pracodawcy. Skarżący organ rentowy wskazał również na naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. art. 382 k.p.c. w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny nie wziął pod uwagę materiału dowodowego w sprawie, tj. zebranych w toku kontroli płatników składek faktur VAT wystawianych przez B. W. na rzecz W. Sp. z o.o., faktur VAT wystawianych przez W. Sp. z o.o. na rzecz B. W., rejestrów sprzedaży usług przez B. W. na rzecz W. Sp. z o.o. w zakresie wynajmu pojazdów, usług transportowych, opłat drogowych, co powodowało nieprawidłową subsumpcję stanu faktycznego w świetle art. 8 ust. 2a ustawy systemowej,

2. art. 327¹ § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. tj. poprzez brak wskazania przez Sąd dowodów, na których się oparł, a którym odmówił wiarygodności przy ustalaniu stanu faktycznego, w szczególności brak wskazania, czy a jeżeli tak to dlaczego Sąd odmówił wiarygodności dokumentom, z których wynikają fakty odmienne od ustaleń Sądu, w szczególności w zakresie ustalonej przez Sąd niezależności i odrębności działalności gospodarczej prowadzonej przez odwołującą, która nie znajduje potwierdzenia w tych dokumentach stanowiących materiał dowodowy w sprawie,

3. art. 327¹ § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. tj. brak wskazania przyczyn, dla których Sąd Apelacyjny nie rozpoznał poszczególnych zarzutów procesowych apelacji, ograniczając się jedynie do ogólnikowych sformułowań typu „organ rentowy, poza ogólnikowymi twierdzeniami, nie zaoferował żadnych dowodów, które prowadziłyby do konkretnych ustaleń”, „organ rentowy nie przedstawił konkretnych dowodów”, „tymczasem zarzuty apelacji, jak to już wskazano wyżej, stanowią jedynie polemikę pozwanego ze stanowiskiem sądu I instancji”, podczas gdy zarzuty procesowe apelacji były sformułowane konkretnie, enumeratywnie, z zacytowaniem podważanych fragmentów uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji i z odniesieniem się do konkretnych dokumentów z zebranego materiału dowodowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania organ rentowy wskazał, iż w sprawie istnieje potrzeba wykładni art. 8 ust. 2a ustawy systemowej wywołującego rozbieżności w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w odniesieniu do analogicznych stanów faktycznych z udziałem tych samych stron postępowania: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Poznaniu, W. Sp. z o.o. i B. W.. W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację organu rentowego, natomiast w innej, analogicznej sprawie Sąd Apelacyjny w Poznaniu uwzględnił apelację organu rentowego, zmienił wyrok sądu pierwszej instancji i oddalił odwołania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołujący wnieśli o wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w wypadku jej przyjęcia o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W związku z tym, że w skardze zawarto zarzuty odnoszące się do naruszenia zarówno prawa materialnego, jak i procesowego, na wstępie należy podnieść, że dopiero ustalenie stanu faktycznego w sposób zgodny z przepisami prawa procesowego, a następnie prawidłowe sporządzenie w tym zakresie uzasadnienia wyroku, pozwalające na prześledzenie toku myślenia sądu, umożliwia rozpatrzenie zarzutów dotyczących prawidłowego zastosowania prawa materialnego (wyroki Sądu Najwyższego z: 29 września 2022 r., II CSKP 147/22, Legalis nr 2899905; 27 czerwca 2023 r., III USKP 77/22, LEX nr 3575795). Poprawność merytoryczna i spójność argumentacji oraz przejrzystość w formułowaniu elementów uzasadnienia ma znaczenie dla kontroli instancyjnej, która umożliwia też stronom postępowania poznanie toku rozumowania, które doprowadziło Sąd Apelacyjny w procesie stosowania prawa do wydania wyroku o określonej treści.

Sąd Najwyższy stwierdza, że nie jest uzasadniony kasacyjny zarzut naruszenia przepisów postępowania. Skarżący powołuje w nim art. 382 k.p.c., art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. W obecnym stanie prawnym poczynając od 7 listopada 2019 r., obowiązuje art. 327¹ § 1 k.p.c., który dotyczy konstrukcji uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji, jednak przez odesłanie zawarte w art. 391 § 1 k.p.c. ma odpowiednie zastosowanie do konstrukcji wyroku sądu drugiej instancji (wyroki Sądu Najwyższego z: 26 stycznia 2022 r., I USKP 76/21, LEX nr 3290803; 22 lutego 2023 r., III USKP 54/22, Legalis nr 2926257). Nadto niewymieniony w skardze kasacyjnej art. 387 § 2¹ k.p.c., dotyczy postępowania przed sądem drugiej instancji. Niezależnie jednak od tego spostrzeżenia Sąd Najwyższy stwierdza, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku, wbrew odmiennemu stanowisku

skarżącego, spełnia kryteria określone w k.p.c. Zawiera bowiem ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd drugiej instancji i wyjaśnia przyczyny niepodzielenia ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy. Uzasadnia też, choć wyjaśnienie to jest błędne z przyczyn, które zostaną niżej opisane, podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku z przytoczeniem właściwego przepisu prawa materialnego. Tak sporządzone uzasadnienie poddaje się kontroli kasacyjnej. Tymczasem skuteczne postawienie zarzutu naruszenia powołanego przepisu jest możliwe w sytuacji, gdy treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia, albo nie pozwala na jego kontrolę kasacyjną. Zarzut taki nie stanowi reguły, a może być powołany w szczególnych sytuacjach (A. Łazarska, A. Górski (w:) T. Szanciło, Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do art. 1-458¹⁶, Warszawa 2023, s. 1584).

W orzecznictwie przyjmuje się, że naruszenie przez sąd drugiej instancji zasad sporządzania uzasadnienia orzeczenia (aktualnie uregulowanych w art. 327¹ i nadto art. 387 § 2¹ k.p.c.) jedynie wyjątkowo może stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną, co ma miejsce, gdy w konsekwencji uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (wyroki Sądu Najwyższego z: 7 października 2005 r., IV CK 122/05, Legalis nr 97143; 2 czerwca 2011 r., I CSK 581/10, Legalis nr 369573; 24 września 2020 r., IV CSK 32/19, Legalis nr 2475086; 18 października 2023 r., II CSKP 122/23, Legalis nr 2997527). W rozpatrywanej sprawie nie występują istotne braki uzasadnienia wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną, uniemożliwiające prześledzenie toku rozumowania Sądu drugiej instancji. Powyższe nie oznacza automatycznie zasadności rozstrzygnięcia.

Wskazanie naruszenia art. 382 k.p.c. jako podstawy skonstruowania zarzutów skargi kasacyjnej jest właściwe również w wyjątkowych sytuacjach. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się, że ten przepis stanowi ogólną dyrektywę interpretacyjną, wyrażającą istotę postępowania apelacyjnego, a powołanie się na niego może stanowić podstawę kasacyjną w okolicznościach, gdy sąd drugiej instancji pominie część zebranego w sprawie materiału dowodowego i wyda orzeczenie wyłącznie na podstawie materiału zebranego przed sądem pierwszej instancji lub własnego materiału, z pominięciem wyników tego postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2018 r., II UK 670/16, LEX nr 2449289; postanowienie Sądu Najwyższego 30 listopada 2023 r., II USK 239/23, LEX nr 3643795). Art. 382 w związku z art. 378 § 1 oraz art. 327¹ k.p.c. nakładają na Sąd drugiej instancji obowiązek odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do ustaleń i ocen, które były kwestionowane w apelacji. W rozpoznawanej skardze strona wskazała na przedłożone w toku procesu dokumenty, mogące mieć wpływ na wynik sprawy, jednak nie wykazała, aby owo naruszenie doprowadzało do wydania orzeczenia

oczywiście błędnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2020 r., II PK 235/18, OSNP 2021 nr 4, poz. 37).

Uzasadnienie rozstrzygnięcia stanowi materialny dowód rozumowania sądu, którego treść i sposób ujęcia ma umożliwić weryfikację instancyjną; jest elementem prawa do rzetelnego procesu (T. Szanciło, Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do art. 1-458¹⁶, Warszawa 2023, s. 1413). Konstrukcja uzasadnienia faktycznych i prawnych aspektów wyroku jest wyrazem swobodnej oceny dowodów stwarzających stronie możliwość podważania argumentacji sądu, natomiast organowi zbadanie prawidłowości rozumowania zawartego w rozstrzygnięciu merytorycznym. Rozpoznawana w niniejszym postępowaniu skarga kasacyjna nie jest dowiedziona w takim stopniu w zakresie podniesionego w podstawach zaskarżenia zarzutu naruszenia prawa materialnego, że wywołuje konieczność ponownego jego zbadania i oceny w świetle stwierdzonej zasadności zarzutów kasacyjnych, ponieważ organ rentowy nie wykazał, że nastąpiło naruszenie zaskarżonym wyrokiem art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Należy podzielić stanowisko w rozpatrywanej sprawie, że akcentowana przez organ rentowy rozbieżność w orzecznictwie wynika bez wątpienia z odmiennej oceny stanów faktycznych (subsumpcji), a nie z problemów w zakresie wykładni art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

W zakresie zarzutu naruszenia prawa materialnego Sąd Najwyższy uznaje za niezbędne wskazanie, że zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej za pracownika, w rozumieniu tej ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, w myśl którego dyspozycje art. 8 ust. 2a ustawy systemowej rozszerzają pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych na sytuacje wykonywania pracy na podstawie jednej z wymienionych w tym przepisie umów prawa cywilnego przez osobę w ramach umowy zawartej z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub umowy zawartej z osobą trzecią, jednakże nadal świadcząc pracę na rzecz pracodawcy (wyroki Sądu Najwyższego z: 17 stycznia 2023 r., III USKP 16/22, Legalis nr 2908838; 27 czerwca 2023 r., III USKP 77/22, Legalis nr 2957970). Okolicznością decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest to, że będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy ze wspomnianym pracodawcą, równocześnie nadal świadczy pracę na rzecz tego pracodawcy na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z pracodawcą albo z inną osobą. Pracodawca w wyniku takiej umowy przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat takiej pracy i dla takiej „pracowniczej” kwalifikacji prawnej dla celów ubezpieczeń społecznych nie ma istotnego znaczenia to, czy praca wykonywana na

podstawie umowy cywilnoprawnej ma cechy zatrudnienia pracowniczego. Ważne jest, aby beneficjentem pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej był pracodawca (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2019 r., I UK 275/18, LEX nr 2684893). Pracodawca jest płatnikiem składek nie tylko w stosunku do tych osób, które wykonują pracę na jego rzecz na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło z nim zawartej, ale również w stosunku do osób wykonujących na jego rzecz pracę w ramach takich umów cywilnoprawnych zawartych z osobą trzecią (uchwała Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46; E. Hotłoś, Zatrudnienie a umowa o dzieło. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r., II UZP 6/09, Gdańskie Studia Prawnicze-Przegląd Orzecznictwa 2014, nr 4, s. 103 i n.; wyroki Sądu Najwyższego z: 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, LEX nr 577824; 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266; 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117; M. Szymanowski, Problem płatnika składek w świetle art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2021 r., III UZP 6/21, OSP 2022, nr 4, s. 36).

W cytowanej uchwale z 2 września 2009 r. Sąd Najwyższy przyjął, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (art. 8 ust. 2a ustawy systemowej). Pogląd ten został zaakceptowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych. Pojęcie pracodawcy zostało wprowadzone do Kodeksu pracy przez art. 1 pkt 3 ustawy z 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1996 r. Nr 24, poz. 110) z dniem 2 czerwca 1996 r. i nadal pozostaje przedmiotem licznych wypowiedzi judykatury (wyroki Sądu Najwyższego z: 19 września 1996 r., I PRN 101/95, OSNPiUS 1997 nr 7, poz. 112; 19 grudnia 1997 r., I PKN 448/97, LEX nr 34181; 18 lutego 1998 r., II UKN 525/97, OSP 1999 nr 7-8, poz. 130; 20 października 1998 r., I PKN 390/98, Wspólnota 2000 nr 6, poz. 19; 22 sierpnia 2003 r., I PK 284/02, LEX nr 119663; 4 listopada 2004 r., I PK 25/04, LEX nr 151288; 18 października 2011 r., III UK 10 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266; 18 września 2013 r., II PK 4/13, LEX nr 1375183; 13 grudnia 2022 r., I USKP 135/21, Legalis nr 2854260 oraz uchwała Sądu Najwyższego z 3 sierpnia 2007 r., I PZP 7/07, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 55; K. Gonera, Ochrona dóbr naruszonych przez innego pracownika. Glosa do uchwały SN z 3 sierpnia 2007 r., I PZP 7/07, Służba Pracownicza 2008, nr 8, s. 14; A. Musiała, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 3 sierpnia 2007 r., I PZP 7/07, PS 2009, nr 2, s. 181-187).

Wykładnia wyrażona w powyższej uchwale (II UZP 6/09) znalazła również potwierdzenie w kolejnych uchwałach Sądu Najwyższego. Przykładowo w uchwale z 16 czerwca 2016 r., III UZP 6/16 (OSNP 2017 nr 3, poz. 32; P. Czarnecki, Ubezpieczenie społeczne – dodatkowe zatrudnienie cywilnoprawne (art. 8 ust. 2a

ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) – prawo pracy – pracodawca organizacyjny i właścicielski – holding. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2016 r., III UZP 6/16, OSP 2017, nr 7-8, s. 66) Sąd Najwyższy przyjął, że spółka kapitałowa wchodząca w skład „holdingowej struktury organizacyjnej spółek handlowych”, a nie ta struktura (holding, grupa kapitałowa) jest pracodawcą, o którym mowa w art. 8 ust. 2a ustawy. Finansowanie przez pracodawcę w jakikolwiek sposób wynagrodzenia z tytułu świadczenia na jego rzecz pracy przez pracownika na podstawie umowy zawartej z osobą trzecią, przemawia za stosowaniem art. 8 ust. 2a ustawy systemowej (uchwała Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2021 r., III UZP 6/21, OSNP 2022 nr 1, poz. 7). Pojęcie „wykonuje pracę na rzecz pracodawcy”, o którym mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, obejmuje wykonywanie umowy zlecenia (innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia) zawartej przez pracownika z przedsiębiorcą prowadzącym sprzedaż towarów jego pracodawcy, z którym przedsiębiorca ten powiązany jest osobowo lub kapitałowo, także wtedy, gdy zakres obowiązków wynikających z umowy zlecenia jest odmienny od obowiązków objętych umową o pracę, a miejsce wykonywania umowy zlecenia znajduje się poza miejscem świadczenia umowy o pracę (uchwała Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2021 r., III UZP 3/21, OSNP 2022 nr 2, poz. 17).

Jednolitość orzecznictwa sądowego w kwestii określania płatnika składek, zapoczątkowanego uchwałą z 2 września 2009 r., potwierdził Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z 27 marca 2018 r. (P 1/16, OTK-A 2018, nr 15), umarzając postępowanie w sprawie pytania prawnego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie: czy art. 8 ust. 2a w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej rozumiany w ten sposób, że płatnikiem składek za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią, jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, jest ten pracodawca, jest zgodny z art. 2 w związku z art. 64 ust. 3 i w związku z art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z: 25 marca 2015 r., Ts 103/15, OTK-B 2015 nr 2, poz. 204; 25 marca 2015 r., Ts 79/15, OTK-B 2015 nr 2, poz. 203; 17 kwietnia 2015 r., Ts 15/15, OTK-B 2015 nr 2, poz. 196). Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 13 maja 2021 r. (K 15/16, OTK-A 2021, nr 29) orzekł o zgodności z Konstytucją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, będącego podstawą prawną rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, podnosząc, że powyższy artykuł ustawy systemowej, w części obejmującej zwrot „lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy”, jest zgodny z zasadą poprawnej legislacji wywodzoną z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Ustabilizowane orzecznictwo sądów powszechnych i Sądu Najwyższego jest postrzegane jako gwarancja pewności i stabilności obowiązującego prawa oraz zaufania obywatela do prawa (uchwała Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2009 r., III PZP 2/09, LEX nr 593406), a na treść danej normy prawnej może się składać nie tylko literalne brzmienie kwestionowanego przepisu, lecz także jego systemowe

uwarunkowanie i ukształtowana w tej materii linia orzecznicza (powyższe postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 27 marca 2018 r., P 1/16; por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 października 2017 r., II UK 488/16, Legalis nr 1683011; M. Szymanowski, Problem płatnika składek w świetle art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2021 r., III UZP 6/21, OSP 2022, nr 4, s. 36).

Wprawdzie im silniejsze powiązania kapitałowe, organizacyjne, ekonomiczne i personalne między pracodawcą i osobą trzecią zlecającą jego pracownikom wykonywanie umowy cywilnoprawnej, tym łatwiej w konkretnym stanie faktycznym ustalić i ocenić, że praca świadczona w ramach umowy cywilnoprawnej była wykonywana na rzecz pracodawcy – w jego interesie (chodzi w tym przypadku o struktury holdingowe, powiązania typu spółka dominująca – spółka zależna, spółka matka – spółka córka) jednak samo istnienie opisanych powiązań między pracodawcą a zleceniodawcą nie przesądza jeszcze o możliwości zastosowania w ramach subsumcji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, jeśli nie zostanie ustalone, że między tymi podmiotami faktycznie doszło do porozumienia. Może tu chodzić jednak o każdy rodzaj umowy o współpracy, którego przedmiotem było określone zadanie realizowane przez zleceniodawcę zatrudniającego na podstawie umów zlecenia lub innych umów cywilnych wymienionych w powołanym przepisie pracowników pierwszego z wymienionych podmiotów (pracodawcy) w celu wykonania owego zadania, a także że ze strony tego podmiotu doszło do przepływu środków finansowych przeznaczonych na wykonanie zadania, w tym na wynagrodzenia dla wykonujących to zadanie jego pracowników. W takim przypadku pracodawca – w sensie organizacyjnym – jest odbiorcą pracy swoich pracowników, a w sensie prawnym – nabywcą zamówionej przez siebie usługi. Natomiast w odwrotnym przypadku, gdy to pracodawca sprzedaje usługi innemu podmiotowi, które wykonują jego pracownicy, norma z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie ma zastosowania, jak w powołanym wyroku Sądu Najwyższego z 3 października 2017 r. W sprawie, w której została wniesiona do rozpoznania skarga kasacyjna, takie ustalenia nie zostały poczynione, porzeczano na stwierdzeniu (domniemanie organu rentowego), że odwołująca W. Sp. z o.o. jest beneficjentem (odbiorcą) pracy wykonywanej przez ubezpieczonego K. P. na podstawie umów zlecenia zawartych z odwołującym B. W. (wskazywane powiązania osobowo-gospodarcze nie wystarczają do stwierdzenia, iż powodowie nie są niezależnymi przedsiębiorstwami zgodnie z ustaleniami Sądów obu instancji).

Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że wprowadzenie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej było reakcją ustawodawcy na zjawiska w systemie ubezpieczeń społecznych i prawie pracy polegające na obchodzeniu przez pracodawców bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa pracy w zakresie norm czasu pracy pracownika i związanej z tym konieczności odpłatności za godziny nadliczbowe oraz unikania płacenia składek na ubezpieczenie społeczne. Kwestię tę podnosił

wielokrotnie Sąd Najwyższy, stwierdzając, że u źródeł regulacji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej leży dążenie do ograniczenia korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych w celu zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy (między innymi w zakresie reglamentacji czasu pracy) oraz uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów. Inaczej mówiąc, celem takiej regulacji było zarówno ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, aby w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów, jak również ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom, w ramach innego rodzaju umowy o współpracy), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (wyroki Sądu Najwyższego z: 7 lutego 2017 r., II UK 693/15, LEX nr 2238708; 20 sierpnia 2020 r., III UK 93/19, LEX nr 3225129; 29 czerwca 2022 r., I USKP 116/21, Legalis nr 2879837).

W orzecznictwie akcentuje się przy tym potrzebę badania przesłanki faktycznego beneficjenta pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej, dekodując znaczenie zwrotu „praca wykonywana na rzecz pracodawcy” użytego w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jako pracę, której rzeczywistym beneficjentem jest pracodawca, niezależnie od formalnej więzi prawnej łączącej pracownika z osobą trzecią. Oznacza to, że bez względu na rodzaj wykonywanych przez pracownika czynności wynikających z umowy zawartej z osobą trzecią oraz niezależnie od tożsamości rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę i osobę trzecią, wystarczającą przesłanką zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest korzystanie przez pracodawcę z wymiernych rezultatów pracy swojego pracownika, wynagradzanego przez osobę trzecią ze środków pozyskanych od pracodawcy na podstawie umowy łączącej pracodawcę z osobą trzecią (wyroki Sądu Najwyższego z: 7 lutego 2017 r., II UK 693/15, LEX nr 2238708; 3 października 2017 r., II UK 488/16, LEX nr 2361596; 18 maja 2022 r., II USKP 190/21, OSNP 2023 nr 4, poz. 45, s. 98). Wykładni użytego w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej pojęcia „wykonuje pracę na rzecz pracodawcy” Sąd Najwyższy dokonał również w uchwale z 26 sierpnia 2021 r. (III UZP 3/21, OSNP 2022 nr 2, poz. 17), wyjaśniając, że obejmuje ono wykonywanie umowy zlecenia (innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia) zawartej przez pracownika z przedsiębiorcą prowadzącym sprzedaż towarów jego pracodawcy (np. przez internet), z którym

przedsiębiorca ten powiązany jest osobowo lub kapitałowo, także wtedy, gdy zakres obowiązków wynikających z umowy zlecenia jest odmienny od obowiązków objętych umową o pracę, a miejsce wykonywania umowy zlecenia znajduje się poza miejscem świadczenia umowy o pracę. Z punktu widzenia zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie jest bowiem wymagane, aby pracownik wykonywał w ramach umowy cywilnoprawnej takie same czy nawet podobne czynności do tych, jakie wykonuje w ramach stosunku pracy. Mogą to być czynności o zupełnie odmiennym charakterze. Istotne jest, że korzyści z jego pracy uzyskuje pracodawca. Z kolei w uchwale z 26 sierpnia 2021 r. (III UZP 6/21, OSNP 2022 nr 1, poz. 7) Sąd Najwyższy stwierdził, że finansowanie przez pracodawcę w jakikolwiek sposób wynagrodzenia z tytułu świadczenia na jego rzecz pracy przez pracownika na podstawie umowy zawartej z osobą trzecią, przemawia za zastosowaniem art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. O rozszerzonym pracowniczym tytule ubezpieczenia społecznego (polegającego na traktowaniu jako pracowników niektórych zleceniobiorców) można bowiem mówić tylko w przypadku finansowania przez pracodawcę wynagrodzenia wypłacanego przez osobę trzecią jego pracownikom, za czynności wykonywane przez nich dla tego pracodawcy, choć pod formalnym kierownictwem tej osoby. W rezultacie punkt ciężkości zostaje przesunięty na korzystanie z efektu pracy. Nie ma znaczenia, czy w trakcie procesu pracy ubezpieczony pozostawał pod kierownictwem pracodawcy, czy korzystał z jego majątku, jak też czy pozostawał względem swojego pracodawcy w jakiegokolwiek relacji, ale czy beneficjentem jego pracy był pracodawca. Wykonywanie pracy jest czymś innym niż jej świadczenie. Wykonywanie pracy to każda ukierunkowana wolą działalność człowieka (P. Czarnecki, Ubezpieczenie społeczne – dodatkowe zatrudnienie, glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 16 lutego 2016 r., III UZP 6/16, OSP 2017 nr 7-8, poz. 66). W tym ujęciu „wykonywanie pracy” jest pojęciem szerszym niż „świadczenie pracy” (wyrok Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2023 r., III USKP 16/22, Legalis nr 2908838).

Z lektury pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd drugiej instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na założeniach, które wywiódł z dokonanej przez siebie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd ten podniósł, że „ogólnie jedynie wskazywane powiązania osobowo – gospodarcze nie wystarczają do stwierdzenia istnienia w danym przypadku przesłanek z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Aby stosować normę tego przepisu trzeba w sposób jasny i konkretny wykazać, że beneficjentem czynności wykonywanych w ramach umowy o pracę jest pracodawca. Takiego dowodu w sprawie, w ocenie sądu odwoławczego, nie przeprowadzono”. Na podstawie jednak dotychczasowych rozważań, Sąd Najwyższy podkreśla, że „praca wykonywana na rzecz pracodawcy”, o której mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, to taka, której rzeczywistym beneficjentem jest pracodawca, niezależnie od formalnej więzi prawnej łączącej pracownika z osobą trzecią. Oznacza to, że bez względu na rodzaj czynności wykonywanych przez pracownika wynikających z umowy o pracę i z umowy zawartej z osobą trzecią oraz

niezależnie od tożsamości rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę i osobę trzecią, przesłanką zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej może być korzystanie przez pracodawcę z wymiernych rezultatów pracy swojego pracownika, wynagradzanego przez osobę trzecią ze środków pozyskanych od pracodawcy na podstawie umowy łączącej pracodawcę z osobą trzecią. Rezultat umowy zlecenia jako wykonanie określonych pomocniczych czynności biurowych w postaci naprawy komputerów, pracy z archiwami, przygotowywaniem arkuszy zestawień, doradztwa przy inwestycjach może stanowić działanie na rzecz własnego pracodawcy W. Sp. z o.o., ponieważ to spółka (na podstawie faktur VAT, raportów sprzedażowych) była odbiorcą usług B. W., a oba podmioty były powiązane osobą B. W. i wspólną siedzibą (adresem strony internetowej, e-mail, numerem telefonu i faksu), czyli z powiązań osobowych występujących w obu podmiotach, na których rzecz ubezpieczony świadczył pracę, można byłoby wyprowadzić wniosek, że działania te mogły polegać na obniżeniu przez pracodawcę kosztów pracy.

Rodzaj pracy jednak wykonywanej przez ubezpieczonego w ramach umowy o pracy i umów zlecenia czy jest taki sam, czy całkowicie odmienny, nie ma znaczenia przy dokonywaniu oceny spełnienia przesłanek określonych hipotezą normy wynikającej z powołanego przepisu. Istotne jest, aby praca wykonywana w ramach umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią była w istocie wykonywana „na rzecz pracodawcy”. Zasadnie Sąd Apelacyjny podniósł, że ustawodawca, przewidując taką możliwość działania pracodawców, dla celów ubezpieczeniowych nadał osobom znajdującym się w takiej sytuacji status pracowników i w ramach podstawowego stosunku pracy zawartego ze swoim pracodawcą narzucał obowiązek liczenia kumulatywnego przychodu wynikającego ze stosunku pracy i umów cywilnoprawnych. Dodany ustawą z 23 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1256 ze zm.) art. 8 ust. 2a miał na celu ochronę pracowników przed nielegalnymi działaniami pracodawcy. W prawie ubezpieczeń społecznych wprowadzono tym przepisem konstrukcję uznania za pracownika osób niebędących pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy na takich samych zasadach, na jakich ubezpieczani są pracownicy, rozszerzając dla celów ubezpieczeń społecznych pojęcie pracownika poza sferę stosunku pracy, regulowanego Kodeksem pracy. Stwierdzenie więc, że pracownik wykonuje w ramach umowy cywilnej pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, nakazuje uznanie go za pracownika w rozumieniu ustawy systemowej i powoduje podleganie ubezpieczeniu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 i następne tej ustawy. Z regulacją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej koresponduje unormowanie zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 tej ustawy, dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Jeżeli w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy, mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 tej ustawy „nakazano”

w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek - obok przychodu z umowy o pracę - również tego z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest pracodawca, który zatem jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a tej ustawy.

Sąd Apelacyjny dokonał oceny zasadności zastosowania przepisu prawa materialnego (art. 8 ust. 2a ustawy systemowej) stanowiącego podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku do ustalonego stanu faktycznego. Tymczasem ocena prawidłowości wykładni i zastosowania przepisów prawa materialnego powołanych w ramach pierwszej podstawy kasacyjnej jest możliwa tylko wówczas, gdy pozwalają na nią ustalenia faktyczne Sądu drugiej instancji, stanowiące podstawę wydania zaskarżonego wyroku (wyroki Sądu Najwyższego z: 11 marca 2003 r., V CKN 1825/00, LEX nr 784216; 27 czerwca 2013 r., III CSK 270/12, LEX nr 1360254). Zasadne jest w tym miejscu pytanie, czy uzasadniałoby to zarzut kasacyjny naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe jego zastosowanie (wyroki Sądu Najwyższego z: 10 marca 2011 r., II PK 241/10, LEX nr 817524 oraz 5 września 2012 r., IV CSK 76/12, LEX nr 1229815). Sąd Apelacyjny podniósł, że „obie firmy w spornym okresie miały zawarte odrębne kontrakty handlowe z różnymi kontrahentami”, co jest w sprawie dla oceny istotne. Sąd Najwyższy rozpoznający niniejszą sprawę podziela stanowisko wyrażone w jednym z przywołanych już rozstrzygnięć w tym uzasadnieniu, że swoboda działalności gospodarczej stanowi wartość konstytucyjną, porównywalnie jak prawo do zabezpieczenia społecznego pracownika (obowiązek realizacji należności publicznoprawnych, jaki wynika z rozszerzonej konstrukcji prawnej pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych). Konflikty na tym tle nie powinny być rozstrzygane wyłącznie przez pryzmat dążenia przedsiębiorcy do optymalizacji kosztów działalności gospodarczej. Potrzebny jest rozsądny kompromis, który uchwyci interes Państwa w zabezpieczeniu obowiązków składkowych, nie tamując rozwoju przedsiębiorczości.

Dla Sądu Najwyższego punktem odniesienia w ocenie zarzutów materialnych jest stan faktyczny ustalony przez Sąd powszechny (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ważne jest to również w tej sprawie jako podstawa oceny przesłanki wykonywania pracy na rzecz pracodawcy. Nie może być ona przyjmowana dowolnie, czyli z poprzestaniem na stwierdzeniu ogólnych relacji. Sąd Najwyższy samodzielnie nie prowadzi ustaleń stanu faktycznego, aby zweryfikować ogólne stwierdzenie sądu powszechnego (wyrok Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2020 r., I UK 144/19, Legalis nr 2601831; 22 kwietnia 2021 r., I USKP 26/21, Legalis nr 2610981; 9 listopada 2021 r., III USKP

72/21, Legalis nr 2660987). Treść umowy stron należy do stanu faktycznego sprawy, czyli w rozpoznaniu sprawy nie są wystarczające ogólne oceny organu rentowego, bez jednoznacznego ustalenia sytuacji faktycznej i rozważenia kwestii prawnej, czyli składających się na warunek wykonywania pracy na rzecz pracodawcy w ramach umowy zlecenia z drugą spółką, z uwzględnieniem zebranego dotychczas materiału lub dalszego wskazanego przez strony. Należy poprzestać na tak ogólnej ocenie, ponieważ w tym przedmiocie rozpoznanie sprawy należy właśnie do sądu powszechnego (wyrok Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 2021 r., I USKP 26/21, Legalis nr 2610981; M. Kuśmierczyk, Pojęcie „pracy na rzecz pracodawcy”, o którym mowa w art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, BISP 2022, Nr 8; M. Słomka, Ustalenie płatnika składek ZUS, BISP 2023, Nr 10).

Zauważyć należy, że zarówno Sąd I instancji, jak i Sąd II instancji uznały, że organ rentowy nie przedstawił stosownych dowodów uzasadniających twierdzenie, jakoby ubezpieczonego łączył z odwołującą spółką stosunek pracy. Bezsporny w sprawie pozostawał fakt, że K. P., pozostając w stosunku pracy z W. sp. z o.o., od 1 września 2013 roku zawierał również umowy zlecenia z B. W. prowadzącym indywidualną działalność gospodarczą, których przedmiotem były czynności pomocnicze w biurze. Organ rentowy nie zakwestionował tak sformalizowanych stosunków prawnych między stronami. Sąd II instancji na podstawie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. zasadnie przyjął wykładnię polegającą na ustaleniu, iż to na organie rentowym ciążył obowiązek udowodnienia prawidłowości zaskarżonej decyzji. Przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Wyrażonej w art. 6 k.c. reguły rozkładu ciężaru dowodu nie można rozumieć w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, obowiązek dowodzenia wszelkich faktów o zasadniczym dla rozstrzygnięcia sporu znaczeniu spoczywa na stronie powodowej. Jeżeli jedna ze stron wykazała wystąpienie faktów przemawiających za słusnością jej stanowiska, wówczas to drugą stronę procesu obarcza ciężar udowodnienia okoliczności podważających ten wniosek (postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 maja 2019 r., II UK 202/18, LEX nr 2690798; 16 marca 2023 r., III USK 71/22, LEX nr 3570645). Sąd Apelacyjny podniósł, że Sąd Okręgowy właściwie skoncentrował materiał dowodowy i ocenił na podstawie wszechstronnego rozważenia, a więc polegającego na rzetelnej, bezstronnej ocenie wyników postępowania i ich prawidłowej interpretacji, przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Sąd drugiej instancji w

dokonanej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego nie dopatrył się żadnych nieprawidłowości, które mogłyby stanowić skuteczną podstawę apelacji.

W procesie ciężar dowodu stanowi wymaganie dostarczenia sądowi danych, dokumentów i materiałów potwierdzających przytoczone fakty pod rygorem przegrania procesu (art. 232 zdanie pierwsze k.p.c.). Natomiast problematykę materialnoprawną ciężaru dowodu reguluje art. 6 k.c. (pozostający w związku z przepisami k.p.c. o dowodach, L. Morawski, Ciężar dowodu – niektóre problemy dowodowe, SC 1982, t. XXXII, s. 189 i n.; Z. Radwański, M. Zieliński (w:) System Prawa Prywatnego, red. Z. Radwański, t. I, Prawo cywilne — część ogólna, red. M. Safjan, Warszawa 2012, s. 470 i n.; K. Pietrzykowski (w:) K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1–449¹⁰, Warszawa 2020, art. 6 k.c., uwagi ogólne). Wykazanie powyższych okoliczności spoczywa na stronie odwołującej się jako tej, która wywodzi dla siebie pozytywne skutki prawne. Zasady przewidziane w tym przepisie dotyczą jedynie negatywnych skutków związanych z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne – aspekt materialnoprawny rozkładu ciężaru dowodu (wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2021 r., III USKP 33/21, LEX nr 3123205; I. Adrych-Brzezińska (w:) K. Osajda (red. serii), W. Borysiak (red. tomu), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 31, Warszawa 2023, art. 6 k.c., pkt C-D; T. Zembruski (w:) Ł. Błaszczak, K. Markiewicz, E. Rutkowska-Ząbczyk (red.), Dowody w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2010, s. 310). Sąd Apelacyjny w Poznaniu nie miał obowiązku przeprowadzania na nowo własnej oceny dowodów (wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2023 r., III USKP 50/22, Legalis nr 2926938; postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2022 r., II PSK 240/21, Legalis nr 2740635). Sąd drugiej instancji uznał za wiarygodny materiał dowodowy przedstawiony przez organ rentowy, w tym faktury VAT oraz rejestr sprzedaży usług, a także wywiódł z tych dokumentów, podobnie jak wywodzi to organ rentowy, okoliczność wzajemnego świadczenia usług pomiędzy B. W. oraz spółką W. sp. z o.o.; nie zgodził się jednak ze stanowiskiem skarżącego, że beneficjentem usług ubezpieczonego był pracodawca, to jest spółka W. sp. z o.o. i wskazał, dlaczego w jego ocenie, beneficjentem tych usług nie mógł być pracodawca.

Odnosząc się z kolei do zarzutu strony skarżącej kasacyjnie, która podnosi, że to sąd powinien poddać decyzję organu kontroli merytorycznej, a zatem zbadać czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo zastosował przepisy prawa przy ustalonym stanie faktycznym, co w przedmiotowej sprawie sprowadza się do wzięcia pod uwagę materiału dowodowego w sprawie, tj. zebranych w toku kontroli płatników składek należy nawiązać do wyroku Sądu Najwyższego z 5 lipca 2022 r. (I USK 510/21, LEX nr 3478526), zgodnie z którym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. W konsekwencji należy stwierdzić, że przedmiot sporu sądowego musi

mieścić się w zakresie przedmiotowym decyzji organu rentowego. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie toczy się bowiem od nowa, lecz stanowi kontynuację uprzedniego postępowania przed organem rentowym (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 października 2021 r., I USK 318/21, LEX nr 3520623). Ustawodawca wyszedł z założenia, że strona niezadowolona z rozstrzygnięcia objętego decyzją organu rentowego powinna dla zachowania skutecznej obrony swych uprawnień procesowych mieć zapewnioną realną możliwość wniesienia odwołania w każdy możliwy sposób, który daje taką gwarancję (D. Wajda (w:) P. Rylski (red. nacz.), A. Olaś (red. cz. III) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2023, Art. 477⁹ k.p.c., C.II).

Podsumowując, uzasadnienie rozstrzygnięcia jest źródłem informacji o procesie interpretacji, który doprowadził do finalnego rozstrzygnięcia, a zarazem jakie twierdzenia częściowe zostały odrzucone i co za tym przemawiało, a które zwłaszcza ze względów aksjologicznych i prakseologicznych wzięto pod uwagę. Należy zarazem podnieść, że argumentacja skupiona na odrzuceniu twierdzeń interpretacyjnych powinna być dokonana ze szczególną starannością co do meritum, gdy chodzi o decyzję niekorzystną dla strony. Jest to istotne zarówno z perspektywy oceny organu rentowego, jak i przytoczonego orzecznictwa, w tym ostatnich wyroków: z 17 stycznia 2023 r. (III USKP 16/22, LEX nr 3511436), w którym Sąd Najwyższy uznał, że samo istnienie między pracodawcą a zleceniodawcą powiązań osobowych lub kapitałowych nie przesądza jeszcze o możliwości zastosowania w ramach subsumpcji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, jeśli nie zostanie ustalone, że między tymi podmiotami faktycznie doszło do porozumienia; 2 sierpnia 2023 r., II USKP 52/22 (LEX nr 3589308), Sąd Najwyższy przyjął, że nie podlegają uwzględnieniu w podstawie wymiaru składek odprowadzanych przez pracodawcę za swoich pracowników, wynagrodzenia uzyskiwane z tytułu umów cywilnoprawnych z osobą trzecią, jeżeli od pracodawcy nie nastąpił przepływ środków mających na celu finansowanie wynagrodzenia pracowników pod pozorem zawarcia umów cywilnoprawnych, a zleceniodawca pokrywał wszelkie koszty z uzyskanych dochodów (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 2023 r., I USKP 23/22 (LEX nr 3569436)).

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji, zgodnie z art. 398¹⁴ § 1 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[ms]

